

Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης αποτελεί βασικό αναπτυξιακό «εργαλείο» τόσο σε εθνικό, όσο και σε τοπικό επίπεδο. Βρισκόμαστε ουσιαστικά στην κορυφή της υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ. και έχουν αρχίσει οι συζητήσεις για το Δ' Κ.Π.Σ.. Η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., για να μπορεί να παρακολουθεί καλύτερα και αποτελεσματικότερα την πορεία υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ., έχει αναθέσει στην Π.Ε.Τ.Α. το σχετικό έργο. Παρακάτω παρουσιάζονται τα συμπεράσματα από την πορεία εφαρμογής του Κ.Π.Σ., έτσι όπως διατυπώνονται στην τελευταία σχετική έκθεση της Π.Ε.Τ.Α. (Αύγουστος 2005).

Στο σύνολο τους τα συγχρηματοδοτούμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2000-2006 παρουσιάζουν σημαντικά προβλήματα στην εφαρμογή τους, κινούμενα με αργούς ρυθμούς υλοποίησης. Στις 30.4.2005 οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιήσει, η απορροφητικότητα τους δηλαδή, ήταν στο 37,05% του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων και οι νομικές δεσμεύσεις (οι συμβάσεις) στο 62,26% του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων.

Υπολείπεται για εντάξεις το 25% του συνολικού κόστους των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Η εξέλιξη για τα Έργα Ο.Τ.Α. είναι ανάλογη με τη συνολική πορεία των προγραμμάτων, μάλιστα υπολείπεται ελαφρά.

Στις 30.4.2005 οι δαπάνες ήταν το 37,18% του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων και οι συμβάσεις ήταν το 59,80% του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων.

Είναι εμφανής ο κίνδυνος απώλειας πόρων και επομένως η ανάγκη λήψης συγκεκριμένων μέτρων. Το πρόβλημα υπάρχει και στο σύνολο και στα έργα Ο.Τ.Α..

- Το μερίδιο των συμβασιοποιημένων έργων στα ενταγμένα είναι, με όρους προϋπολογισμού, 62,26% για το σύνολο και 59,80% για τους Ο.Τ.Α., ενώ υπολείπεται λιγότερο από 1,5 έτος μέχρι την τελική προθεσμία υπογραφής συμβάσεων.

- Το μερίδιο των πραγματοποιηθεισών δαπανών στα συμβασιοποιημένα είναι 59,51% στο σύνολο των έργων και 62,17% για τους Ο.Τ.Α., επομένως παραμένει ο κίνδυνος των απωλειών πόρων λόγω της εφαρμογής του κανόνα $n+2$.

- Οι πόροι που είναι αδιάθετοι είναι σημαντικοί, (25% του συνολικού κόστους), και η προθεσμία για να διανυθεί η απόσταση «ένταξη – σύμβαση» σχεδόν ασφυκτική.

Το Μέσο Μέγεθος των Έργων Ο.Τ.Α. είναι 412.060 € (34,72% του μέσου μεγέθους του συνόλου) για τα Π.Ε.Π., 134.070 € (13,41%) για τα Τομεακά και 10.973.248 € (34,72%) για τα έργα του Ταμείου Συνοχής. Συνολικά η πορεία εφαρμογής των Περιφερειακών Ε.Π., και για το σύνολο των έργων και για τα έργα Ο.Τ.Α., παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με αυτά του συνόλου των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Οι επιδόσεις των Ο.Τ.Α. στα Π.Ε.Π. είναι ελαφρώς καλύτερες από τις

επιδόσεις των Π.Ε.Π. ως συνόλων. Οι δείκτες «Συμβάσεις προς Εντάξεις», «Δαπάνες προς Συμβάσεις», «Δαπάνες προς Εντάξεις» είναι στα Π.Ε.Π., για τα μεν έργα Ο.Τ.Α. 64,56% , 64,33% , 41,53%, ενώ για το σύνολο των Π.Ε.Π. 61,56%, 56,96% και 35,06% αντίστοιχα.

Παρόλα αυτά και για τα έργα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα Π.Ε.Π., όπως και για το σύνολο των Π.Ε.Π., καταγράφονται ανάλογα σημαντικά προβλήματα στην εφαρμογή και κίνδυνοι απώλειας πόρων, από την εφαρμογή του κανόνα n+2, και την καθυστέρηση στην υπογραφή συμβάσεων. Στις 30.4.2005 υπάρχουν 1.387 ενταγμένα στα Π.Ε.Π. έργα Ο.Τ.Α. (επί συνόλου ενταγμένων στα Π.Ε.Π. έργων Ο.Τ.Α. 3.858), προϋπολογισμού 431.869.764 €, για τα οποία δεν έχουν υπογραφεί συμβάσεις.

Συνολικά η πορεία εφαρμογής των εξεταζόμενων 7 Τομεακών Ε.Π., και για το σύνολο των έργων και για τα έργα Ο.Τ.Α., παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με αυτά του συνόλου των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Συγκρίνοντας τα 7 Τομεακά Ε.Π. που εξετάζονται, με τα 13 Περιφερειακά Ε.Π., σε ότι αφορά το σύνολο των τελικών δικαιούχων, διαπιστώνονται πολύ μικρές διαφορές στην πορεία εφαρμογής. Οι Ο.Τ.Α. υπερτερούν στην πορεία εφαρμογής των Π.Ε.Π. σε σχέση με τα Τ.Ε.Π.

Η συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη συνολική πορεία των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων χαρακτηρίζεται από πολλά μικρά έργα.

Τα Μέρη Ο.Τ.Α. στα 7 Τομεακά είναι: 50,75% στο πλήθος των ενταγμένων έργων, 6,81 % στον Π/Υ των ενταγμένων, 6,31 % στα συμβασιοποιημένα, 5,73 % στις πραγματοποιηθείσες δαπάνες. Οι δείκτες για τα έργα Ο.Τ.Α. στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα υποδηλώνουν σημαντικά προβλήματα. Το Ταμείο Συνοχής για τα έργα Ο.Τ.Α. είναι ιδιαίτερα σημαντικά συγκριτικά μάλιστα και με τις υπόλοιπες κατηγορίες προγραμμάτων, Περιφερειακών και Τομεακών.

Τα έργα Ο.Τ.Α. αφορούν αποκλειστικά το περιβάλλον και έχουν προϋπολογισμό ένταξης 856 εκ. €, από τα οποία τα 648 εκ. € είναι κοινοτική συνδρομή. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα έργα Ο.Τ.Α. στο Ταμείο Συνοχής έχουν απορροφήσει περισσότερες Δαπάνες από ότι τα έργα Ο.Τ.Α. στα 7 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα με άμεσο ενδιαφέρον για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση (293,04 εκ. € έναντι 198,36 εκ. €).

Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι το μέσο μέγεθος έργου Ο.Τ.Α. στο Ταμείο Συνοχής είναι κατά πολύ μεγαλύτερο από τα μέσα μεγέθη έργου Ο.Τ.Α. στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα.

Σε πλήθος 159 ενταγμένων έργων στο Ταμείο Συνοχής, τα 78 έργα που έχουν ενταγμένα οι Ο.Τ.Α. αντιστοιχούν στο 49% του συνόλου. Στο συνολικό προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων του Ταμείου Συνοχής τα έργα Ο.Τ.Α. έχουν μερίδιο 14%, στην κοινοτική συνδρομή 17,48%, στις Νομικές Δεσμεύσεις 13,64% και στις απορροφήσεις 13,46%.

Η πορεία υλοποίησης των έργων του Ταμείου Συνοχής, για τα έργα Ο.Τ.Α., εμφανίζει προβλήματα τα οποία δημιουργούν τον κίνδυνο απώλειας πόρων είτε από αδυναμία έγκαιρης συμβασιοποίησης έργων, είτε από την εφαρμογή του κανόνα n+2.

Στο πλαίσιο των καθυστερήσεων και των προβλημάτων στα έργα Ο.Τ.Α. του Ταμείου Συνοχής, είναι ορθό, να τεθούν και τα σημαντικά προβλήματα που

προκαλούνται από τις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων έργων και μελετών.

Οι Ο.Τ.Α. έχουν εμπειρία στην αξιοποίηση των πόρων από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες. Τα συγκεκριμένα Επιχειρησιακά Προγράμματα – INTERREG III, LEADER +, URBAN II, EQUAL – αποκτούν πρόσθετο βάρος διότι θα χρησιμοποιηθούν και κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Από τις 4 Κοινοτικές Πρωτοβουλίες η INTERREG III έχει το μεγαλύτερο μέγεθος, αλλά είναι και η πλέον αργοπορημένη στην εφαρμογή της. Το μερίδιο των έργων Ο.Τ.Α. στον προϋπολογισμό του συνόλου των ενταγμένων έργων είναι μόλις 4%. Τα έργα Ο.Τ.Α. έχουν ενταχθεί μετά το Σεπτέμβριο του 2004 και εμφανίζουν την 30.4.2005 μηδενικές συμβάσεις και δαπάνες.

Η ευρύτερη εξοικείωση των Ο.Τ.Α. με τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες είναι αυτή με την LEADER + . Τα μερίδια τους είναι 20% στους προϋπολογισμούς των ενταγμένων έργων και μόλις 2% στις πραγματοποιημένες δαπάνες. Η γενική παρατήρηση είναι ότι το σύνολο των Δημοσίων Έργων στο συγκεκριμένο πρόγραμμα έχει αργήσει σε σχέση με τα ιδιωτικά έργα.

Στην Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL η πορεία του προγράμματος είναι ικανοποιητική, τόσο για το σύνολο, όσο και για τα ενταγμένα έργα Ο.Τ.Α. Τα μερίδια της Αυτοδιοίκησης είναι 52 % στο πλήθος των ενταγμένων έργων και 78% στον προϋπολογισμό τους. Έχουν συμβασιοποιηθεί όλα τα ενταγμένα έργα και για τις δύο κατηγορίες (Ο.Τ.Α. και συνολικά έργα), ενώ τα έργα που έχουν πραγματοποιήσει πληρωμές ξεπερνούν το 50% και για τις δυο κατηγορίες.

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία Urban II, η οποία αφορά την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση πόλεων και οικισμών σε κρίση, ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη αστική ανάπτυξη, εφαρμόζεται στην Ελλάδα στις περιοχές Περάματος Αττικής, Κομοτηνής και Ηρακλείου Κρήτης. Η συμβασιοποίηση συνολικά στο πρόγραμμα ανέρχεται στις 30.4.2005 σε 51,73 %, επίδοση που απαιτεί προσοχή τη χρονική στιγμή που διαπιστώνεται.

Μέχρι τις 30.4.2005, 974 Ο.Τ.Α., (94,29% του συνόλου), είχαν εντάξει ένα τουλάχιστον έργο στα Επιχειρησιακά Προγράμματα 2000-2006. Το πρώτο και φανερό συμπέρασμα είναι ότι η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, ως σύνολο, διαθέτει εμπειρία για την αξιοποίηση των πόρων των Ε.Π. 2000-2006 για να χρηματοδοτήσει τον αναπτυξιακό της σχεδιασμό.

Το χαρακτηριστικό όμως είναι η σημαντική διαφοροποίηση που υπάρχει μεταξύ των Ο.Τ.Α. στην αναζήτηση και αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων.

130 Ο.Τ.Α., (12,61% του συνόλου), έχουν ενταγμένα έργα, με προϋπολογισμό πάνω από 5 εκ. € για καθένα από αυτούς, τα οποία δεσμεύουν το 61,78% του συνολικού προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α.

Στον αντίποδα, 521 Ο.Τ.Α., (50,53% του συνόλου) έχουν ενταγμένα έργα, με προϋπολογισμό μικρότερο από 1 εκ. € για καθένα από αυτούς, τα οποία δεσμεύουν το 6,80 % του συνολικού προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α.

Οι σημαντικές αυτές διαφορές μεταξύ των Ο.Τ.Α. αντανακλούν το διαφορετικό επίπεδο οργανωτικής, επιστημονικοτεχνικής, οικονομικής δυνατότητας, ετοιμότητας και εμπειρίας των Ο.Τ.Α..

Στα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα έχουν ενταχθεί συνολικά 8.863 έργα, στο Ταμείο Συνοχής 159 έργα, στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 7.018 έργα και στις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες 1.426 έργα.

Σε σύνολο 17.466 ενταγμένων έργων η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει εντάξει 8.845 έργα, ποσοστό 50,64%. Τα μερίδια των Ο.Τ.Α. στον προϋπολογισμό (Π/Υ) ενταγμένων έργων, στις νομικές δεσμεύσεις και στις δαπάνες είναι 13,15%, 12,63% και 13,20% αντίστοιχα.

Οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. που είναι τελικοί δικαιούχοι, ανέρχονται σε 974, ποσοστό 94,29% στο σύνολο των Δήμων και Κοινοτήτων όλης της Χώρας.

Οι Ο.Τ.Α. συμμετέχουν στις συνολικές δαπάνες κατά 13% περίπου. Στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα οι Ο.Τ.Α. έχουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή με 22% περίπου.

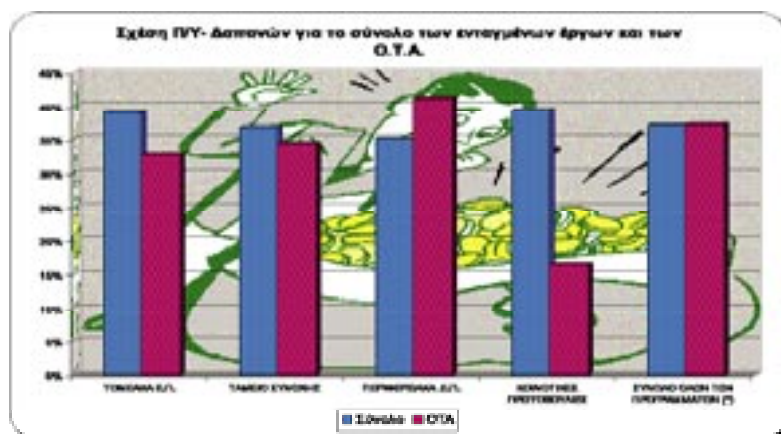
Το μεγαλύτερο πλήθος συνολικά ενταγμένων έργων έχουν τα Τομεακά Ε.Π. (Τ.Ε.Π.), στα οποία οι Ο.Τ.Α. συμμετέχουν με ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό (50,75%), χωρίς ωστόσο αντίστοιχη υψηλή συμμετοχή στον Π/Υ ενταγμένων έργων, στις νομικές δεσμεύσεις και στις δαπάνες (6,81%, 6,31% και 5,73%).

Στα Περιφερειακά Ε.Π. (Π.Ε.Π.) τα μερίδια των Ο.Τ.Α. στο σύνολο είναι ιδιαίτερα υψηλά, όσον αφορά το πλήθος των ενταγμένων έργων (54,97%). Όσον αφορά δε τους οικονομικούς δείκτες, τα ποσοστά της Αυτοδιοίκησης είναι τα υψηλότερα σε σύγκριση με τα υπόλοιπα Ε.Π., χωρίς ωστόσο να είναι ικανοποιητικά.

Στο Ταμείο Συνοχής εντάσσονται μεγάλα έργα με υψηλούς προϋπολογισμούς. Οι Ο.Τ.Α. εντάσσουν μεγάλο πλήθος έργων χαμηλού, σχετικά με τα έργα του Ταμείου Συνοχής, προϋπολογισμού, γεγονός που αποτυπώνεται στη μικρή συμμετοχή τους, με βάση τα οικονομικά κριτήρια, στο σύνολο των έργων.

Στις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες (Κ.Π.) οι Ο.Τ.Α. εμφανίζουν τη μικρότερη συμμετοχή στο πλήθος των ενταγμένων έργων (28,82%). Με βάση τα οικονομικά κριτήρια, η συμμετοχή των Ο.Τ.Α. στο σύνολο είναι ικανοποιητική, σε σύγκριση με τα υπόλοιπα Ε.Π.

Από το παραπάνω γράφημα παρατηρείται ότι δεν υπάρχει υστέρηση των Ο.Τ.Α. στην απορροφητικότητα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Ιδιαίτερα στα περιφερειακά προγράμματα η Τ.Α συμμετέχει με ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά.

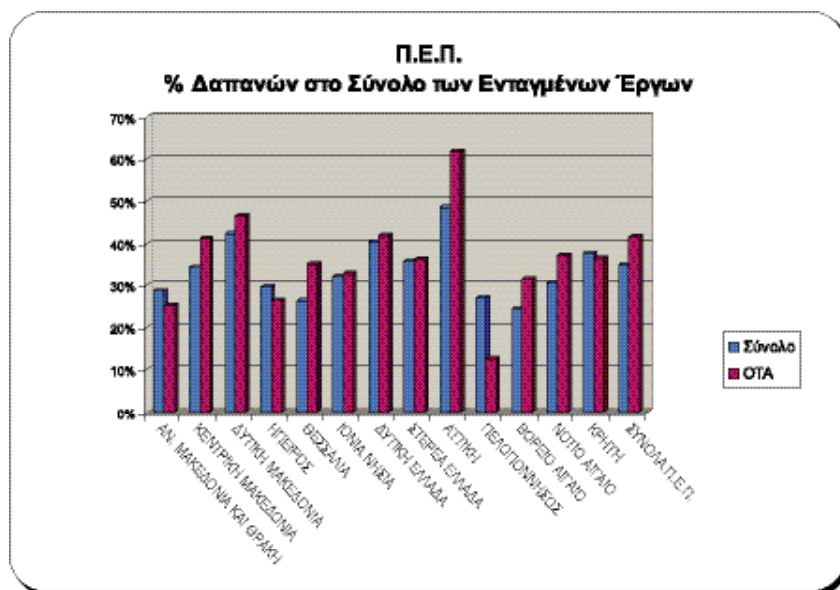

Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.)

Στα γραφήματα που ακολουθούν αποτυπώνεται η πορεία των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α. σε όλα τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα έως τις 30/4/2005. Έχουν ενταχθεί συνολικά 3.858 έργα με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 1.589.728.578 €, με νομικές δεσμεύσεις ύψους 1.015.159.469 € και δαπάνες ύψους 653.072.901 €. Το ποσοστό των συμβασιοποιημένων έργων στο σύνολο των ενταγμένων έργων ανέρχεται σε 64,56%, το ποσοστό των πραγματοποιηθεισών δαπανών στο σύνολο των συμβασιοποιημένων έργων σε 64,33% και το ποσοστό των πραγματοποιηθεισών δαπανών στο σύνολο των ενταγμένων έργων σε 41,53%.

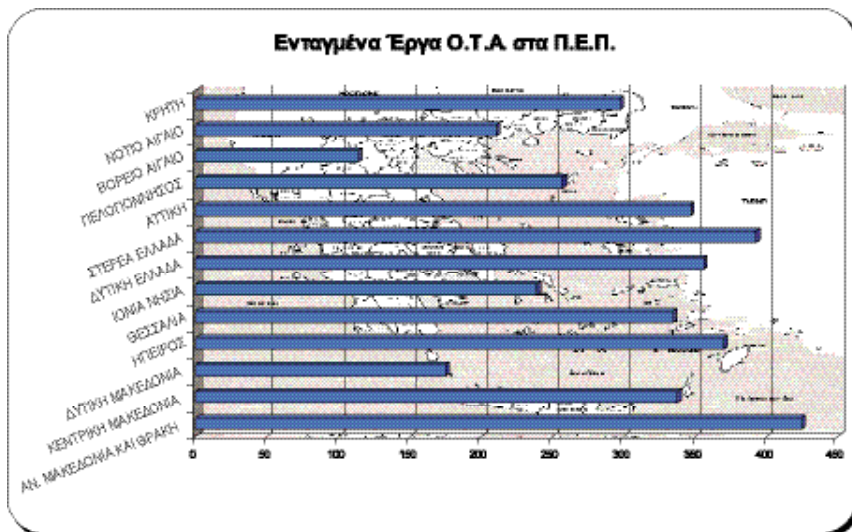
Τα σημαντικότερα προβλήματα στα ενταγμένα έργα Ο.Τ.Α. των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, εντοπίζονται στα ίδια σημεία με αυτά των συνολικά ενταγμένων έργων:

- Υπολείπεται για την υπογραφή συμβάσεων το 35,44% του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων
- Οι δαπάνες καλύπτουν το 64,33% των συμβάσεων και με την απαραίτητη προσπάθεια είναι δυνατό να αποφευχθούν προβλήματα απώλειας πόρων λόγω του κανόνα $n + 2$.

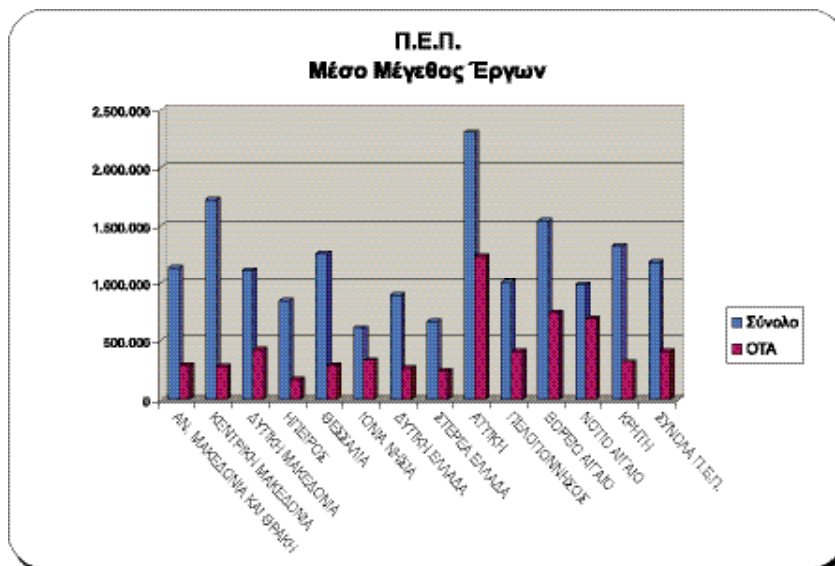

Από το παραπάνω Γράφημα προκύπτει ότι η μεγάλη διαφορά στην απορροφητικότητα των Π.Ε.Π. ουσιαστικά οφείλεται στην Αττική, την Κεντρική και Δυτική Μακεδονία.

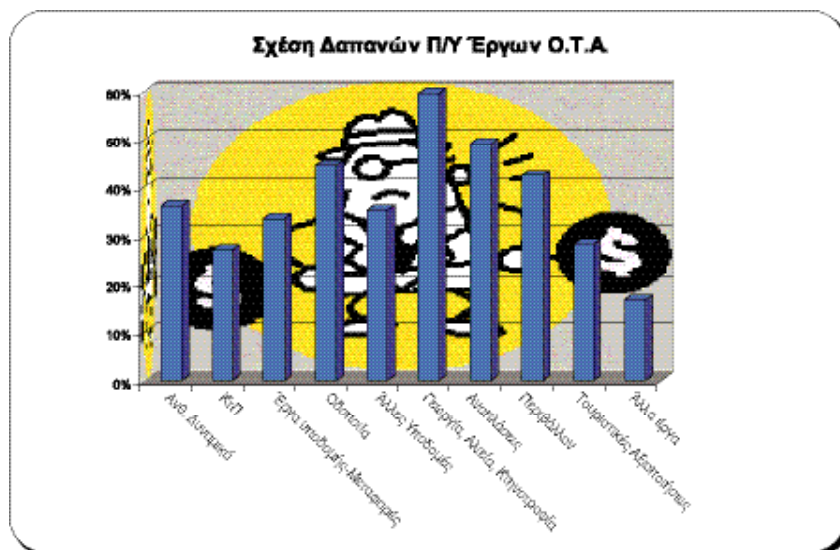

Τα περισσότερα ενταγμένα έργα στα Π.Ε.Π. έχει η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, ενώ έκπληξη αποτελεί και ο αριθμός των ενταγμένων έργων της Ηπείρου.

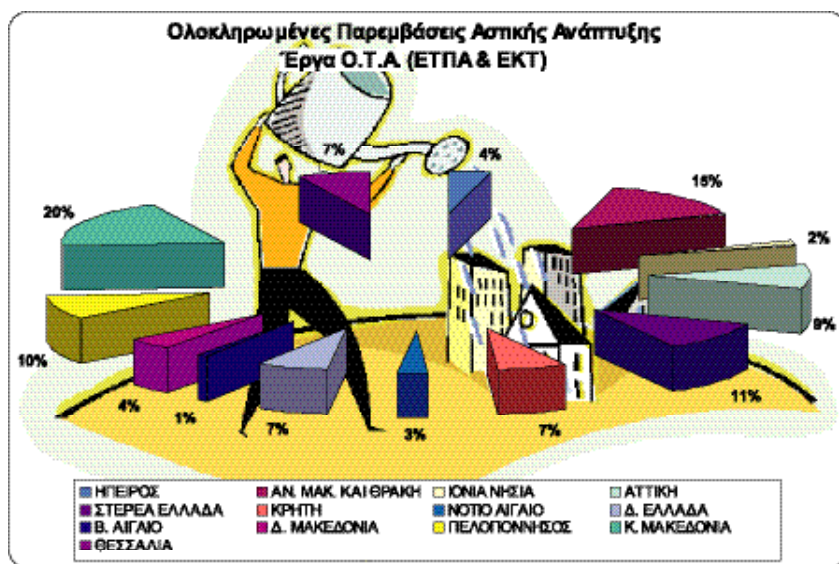
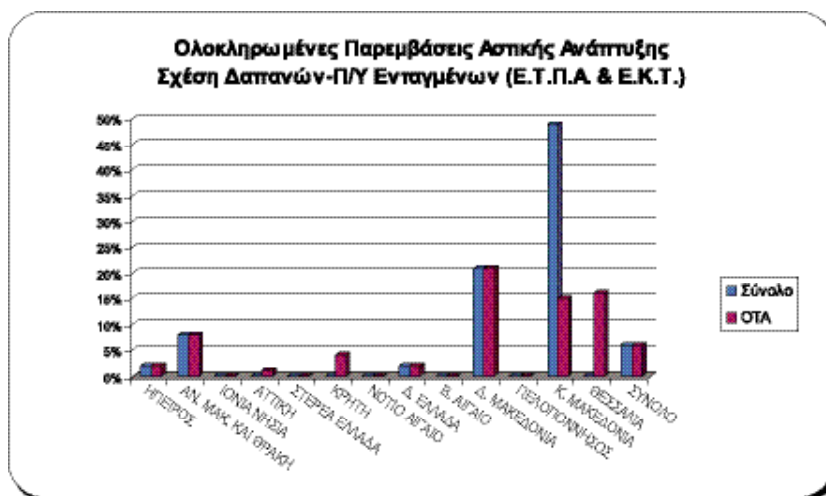
Παρατηρείται ότι τα Ιόνια νησιά, η Στερεά Ελλάδα και η Ήπειρος έχουν τους μικρότερους μέσους προϋπολογισμούς. Το γεγονός αυτό εξηγεί και το προηγούμενο γράφημα στο οποίο η Ήπειρος εμφανίζει μεγάλο αριθμό έργων.

Παρατηρείται ότι η Γεωργία, Αλιεία και Κτηνοτροφία, όπως επίσης οι Αναπλάσεις και η Οδοποιία έχουν τη μεγαλύτερη απορροφητικότητα.

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν για την πορεία των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης, που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) δεν είναι ενθαρρυντικά. Τόσο στα συνολικά έργα, όσο και στα έργα Ο.Τ.Α., με εξαίρεση ελάχιστες περιφέρειες, εντοπίζονται σημαντικά προβλήματα στις συμβασιοποιήσεις και τις πληρωμές των συγκεκριμένων δράσεων. Η εικόνα για το Ε.Κ.Τ. είναι λίγο καλύτερη από τις αντίστοιχες παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.), καθώς πρόκειται για μικρότερα έργα με χαμηλότερους προϋπολογισμούς.

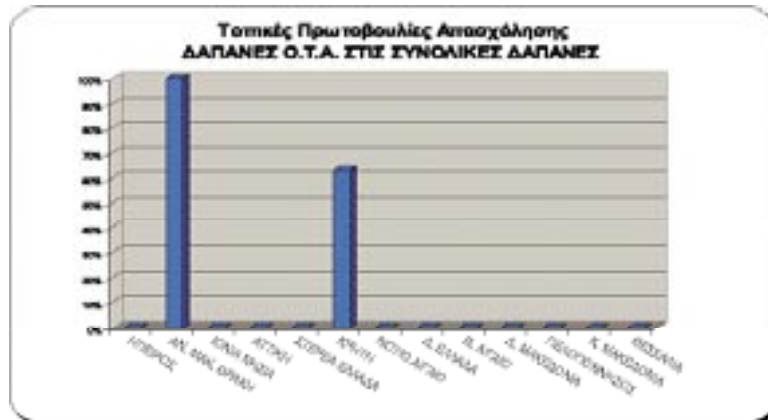
Παρατηρείται ότι οι Ο.Τ.Α. από την Ανατολική Μακεδονία, τη Θράκη, τη Στερεά Ελλάδα και την Πελοπόννησο έχουν τα περισσότερα ενταγμένα έργα στα ολοκληρωμένα αστικά.

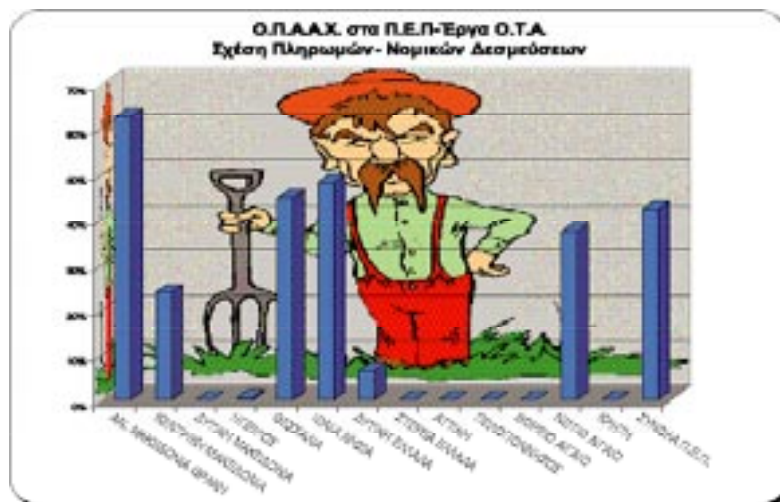
Οι Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης αποτελούν αναβαθμισμένη μορφή παρέμβασης στα θέματα απασχόλησης και ανάπτυξης που υλοποιούνται μέσα από τα Π.Ε.Π. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει ενεργό ρόλο στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των εν λόγω δράσεων.

Από την επεξεργασία των στοιχείων για την πορεία υλοποίησης των Τοπικών Πρωτοβουλιών για την Απασχόληση κατά την περίοδο που εξετάζεται, τα συμπεράσματα δεν είναι καθόλου ικανοποιητικά.

Συγκεκριμένα, για το σύνολο των έργων, καθώς και για τα έργα Ο.Τ.Α., στα περισσότερα Π.Ε.Π. δεν έχουν γίνει πληρωμές, ενώ λίγα Π.Ε.Π. έχουν πραγματοποιήσει νομικές δεσμεύσεις.

Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανασυγκρότησης Αγροτικού Χώρου (Ο.Π.Α.Α.Χ.) των Περιφερειακών Ε.Π. αφορούν ολοκληρωμένες δράσεις σε ορεινές / μειονεκτικές περιοχές σε 47 συνολικά περιοχές παρέμβασης. Η υλοποίηση των επιχειρηματικών αυτών σχεδίων πραγματοποιείται με χαμηλότερο ρυθμό από τα Ολοκληρωμένα Σχέδια του Ε.Π. «Αγροτικής Ανάπτυξης - Ανασυγκρότηση της Υπαιθρου» και αυτό διότι υπήρξε σημαντική καθυστέρηση μέχρι να προσδιοριστούν οι περιοχές παρέμβασης για τα Ο.Π.Α.Α.Χ. των Π.Ε.Π., οι οποίες δεν έπρεπε να συμπίπτουν με τις περιοχές εφαρμογής των Ο.Π.Α.Α.Χ. του Ε.Π.Α.Α.Υ. (Επιχειρησιακά Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης - Ανασυγκρότησης της Υπαιθρου).

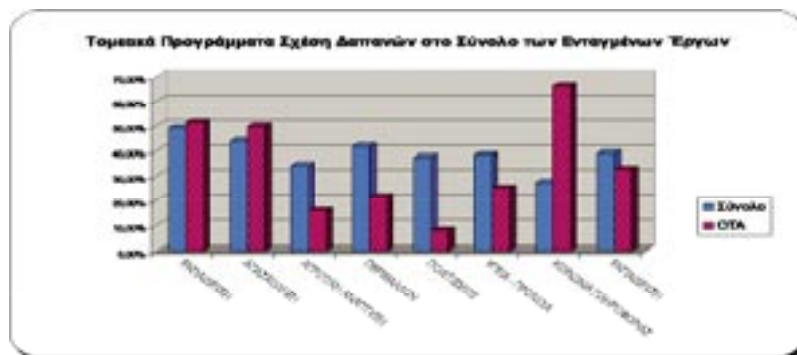

Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Τ.Ε.Π.)

Η γενική εικόνα είναι ότι υπάρχουν σημαντικά αδιάθετα υπόλοιπα προς ένταξη. Με όρους δημόσιας δαπάνης τα υπόλοιπα είναι το 26% του συνολικού κόστους των Τομεακών Ε.Π..

Αν συνυπολογιστεί η ιδιωτική συμμετοχή, τα αδιάθετα υπόλοιπα είναι το 46% του συνολικού κόστους των Τομεακών Ε.Π..

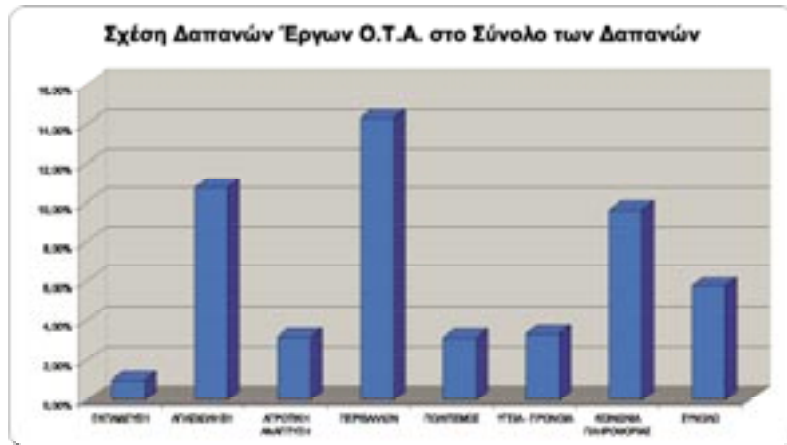
Με δεδομένο ότι η καταληκτική ημερομηνία συμβασιοποιήσεων ενταγμένων έργων είναι η 31.12.2006, ο κίνδυνος απώλειας πόρων από τα υπόλοιπα των Τομεακών Ε.Π., που δεν πρόλαβαν να διατεθούν (σε ενταγμένα έργα) είναι σημαντικός. Το σημαντικότερο πρόβλημα αντιμετωπίζει το Ε.Π. «Περιβάλλον», με ποσοστό προϋπολογισμού ενταγμένων έργων στη Δημόσια δαπάνη 63%. Καλύτερη εικόνα εμφανίζουν το Ε.Π. «Πολιτισμός», με ποσοστό 93% και το Ε.Π. «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση», με ποσοστό 87%.

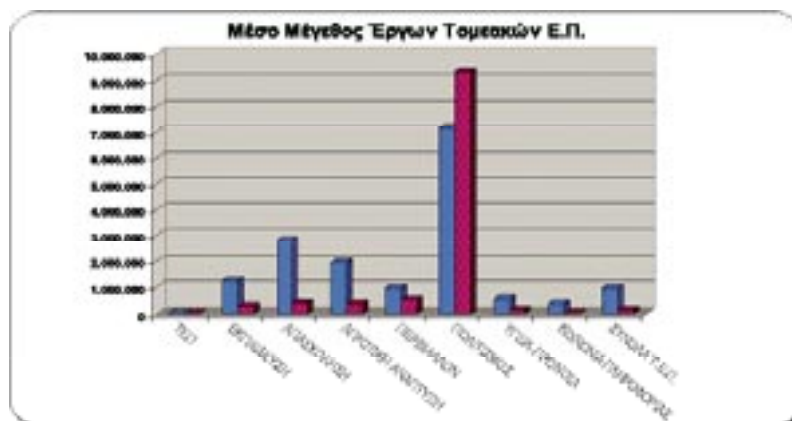
Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για έργα Ο.Τ.Α. σε τέσσερα Τομεακά Ε.Π. είναι πολύ μικρές. Για τα Ε.Π. «Απασχόληση», «Εκπαίδευση και αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» και «Κοινωνία της Πληροφορίας» η πορεία εφαρμογής για τα έργα Ο.Τ.Α. είναι φυσιολογική.

Η πορεία των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α. στα Τομεακά Ε.Π. 2000-2006 υπολείπεται της πορείας των Τομεακών Ε.Π. λαμβανομένων ως συνόλων : Συμβάσεις προς Π/Υ Εντάξεων 61,85% για έργα Ο.Τ.Α. έναντι 66,71% του συνόλου. Δαπάνες προς Συμβάσεις 53,18% για Ο.Τ.Α. έναντι 58,54% του συνόλου. Απορροφητικότητα 32,89% για Ο.Τ.Α. έναντι 39,05% του συνόλου.

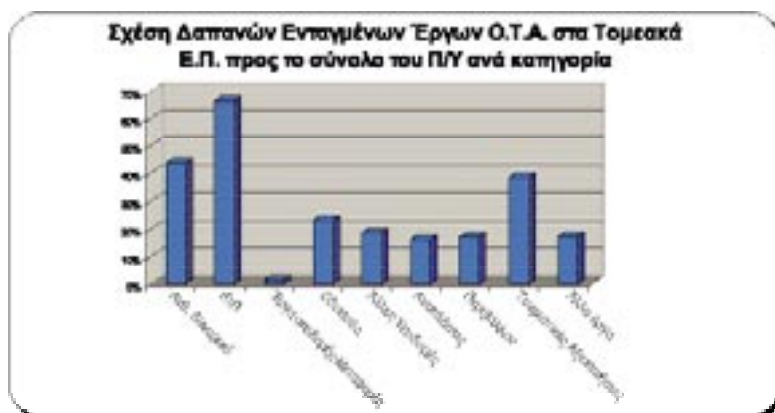
Εξετάζοντας ένα προς ένα τα Προγράμματα, σε ορισμένα από αυτά εντοπίζονται σοβαρές δυσκολίες σε σχέση με την πορεία των έργων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στο Ε.Π. «Πολιτισμός» έχει συμβασιοποιηθεί μόνον το 17% του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α.. Στο «Περιβάλλον» υπάρχει επίσης σοβαρός κίνδυνος απώλειας πόρων για έργα Ο.Τ.Α., αφού έχει συμβασιοποιηθεί μόνον το 48% του προϋπολογισμού των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α.. Οι κίνδυνοι για τα έργα Ο.Τ.Α. εξ αιτίας της εφαρμογής του ν+2 είναι μεγαλύτεροι στο Ε.Π. «Αγροτική Ανάπτυξη» και στο «Περιβάλλον». Προβλήματα εφαρμογής για έργα Ο.Τ.Α. δείχνει να έχει και το Ε.Π. «Υγεία - Πρόνοια».

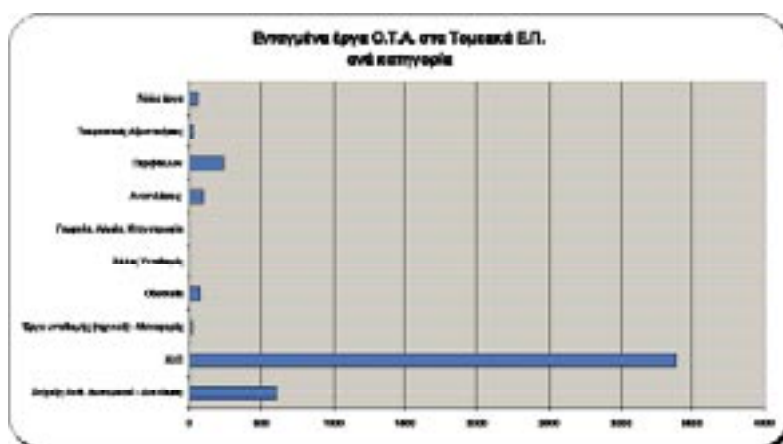
Τα έργα των Ο.Τ.Α. παρουσιάζουν μεγαλύτερη απορροφητικότητα στο περιβάλλον και την απασχόληση, ίσως λόγω του περιορισμένου συνολικού ύψους δαπανών.

Παρατηρείται μεγάλη απόκλιση των μέσων προϋπολογισμών για τα έργα πολιτισμού. Το μέσο μέγεθος για αυτά τα έργα είναι 7 εκ. € για το σύνολο και 9 εκ. € για έργα της Τ.Α.

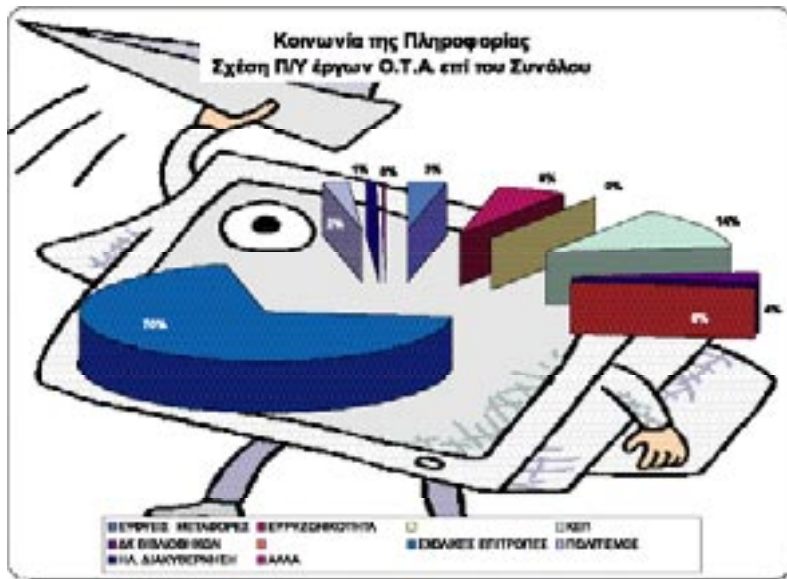

Από το παραπάνω γράφημα παρατηρείται ότι η Κοινωνία της Πληροφορίας παρουσιάζει τη μεγαλύτερη απορροφητικότητα, ενώ αντίθετα τα έργα των Ο.Τ.Α., σε υποδομές και μεταφορές, έχουν ελάχιστη απορροφητικότητα.

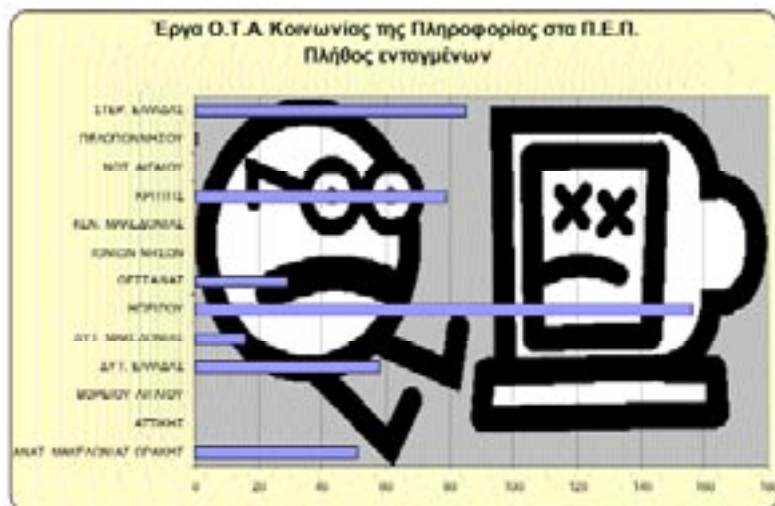

Από το σύνολο των 4.526 ενταγμένων έργων στο Ε.Π. ΚτΠ τα 3.392 έχουν Τελικό Δικαιούχο Ο.Τ.Α. που αντιστοιχεί στο 75% του πλήθους των ενταγμένων έργων. Ωστόσο το 88% των έργων αυτών (2.993 έργα) αφορούν στην προμήθεια υπολογιστικού και δικτυακού εξοπλισμού για τα εργαστήρια των σχολικών επιτροπών των Δήμων, ενώ μόλις το 12% (399 έργα) αφορά σε έργα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.) με τελικούς ωφελούμενους τους ίδιους τους δήμους ή τις κοινότητες.

Τονίζεται ότι παρότι αριθμητικά το πλήθος των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α. είναι πολύ μεγάλο, ο συνολικός προϋπολογισμός τους είναι 71.032.234 € και αντιστοιχεί μόλις στο 4% του συνολικού προϋπολογισμού ενταγμένων έργων στο Ε.Π. ΚτΠ. Οι νομικές δεσμεύσεις των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α. ανέρχονται σε 50.607.678 € και αντιστοιχούν στο 72% του Π/Υ ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α., ενώ οι αντίστοιχες δαπάνες ανέρχονται σε 47.156.296 € και αντιστοιχούν στο 93% του Π/Υ των συμβασιοποιημένων έργων Ο.Τ.Α. Και οι δυο αυτοί δείκτες βρίσκονται σε ικανοποιητικά ποσοστά.

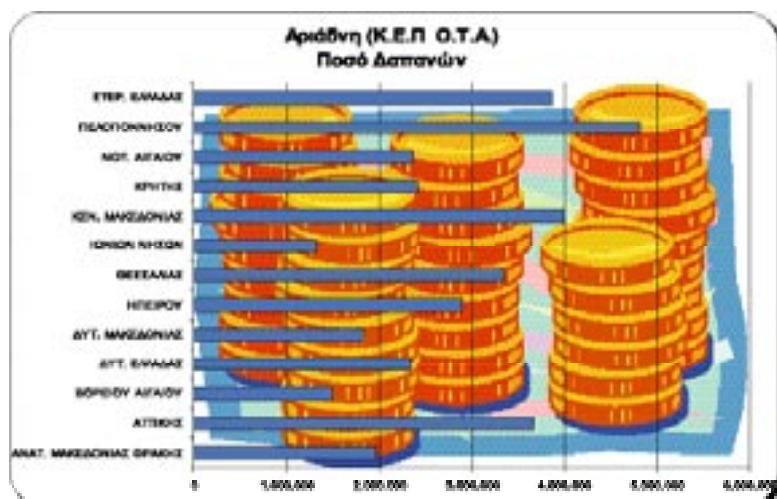
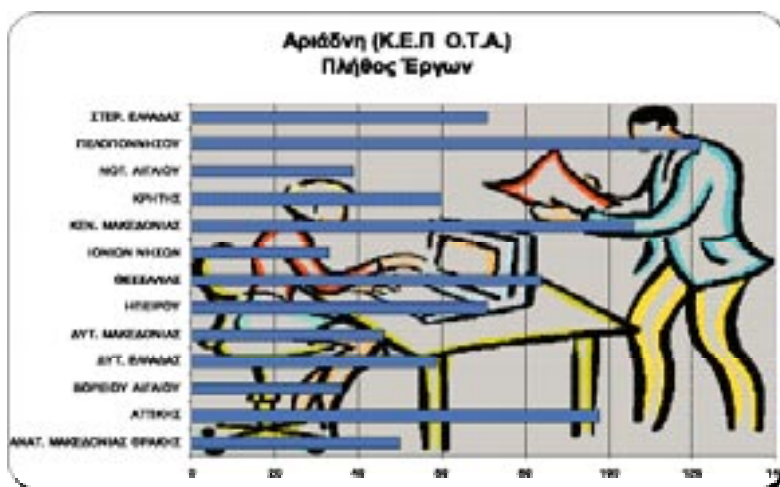
Στα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα έως την 30.04.2005 υπάρχουν συνολικά 475 ενταγμένα έργα με τελικούς δικαιούχους Ο.Τ.Α. που ανήκουν στην κατηγορία της Κοινωνίας της Πληροφορίας και τα οποία αφορούν σε μεγάλο βαθμό υποδομές της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Εκπαίδευση (Σχολικές Επιτροπές), αλλά και υποδομές της Κοινωνίας της Πληροφορίας στον Πολιτισμό / Τουρισμό, στη Δημόσια Διοίκηση και στο Περιβάλλον. Κατά το πρώτο τετράμηνο του 2005 εντάχθηκαν στα Π.Ε.Π. 18 νέα έργα.

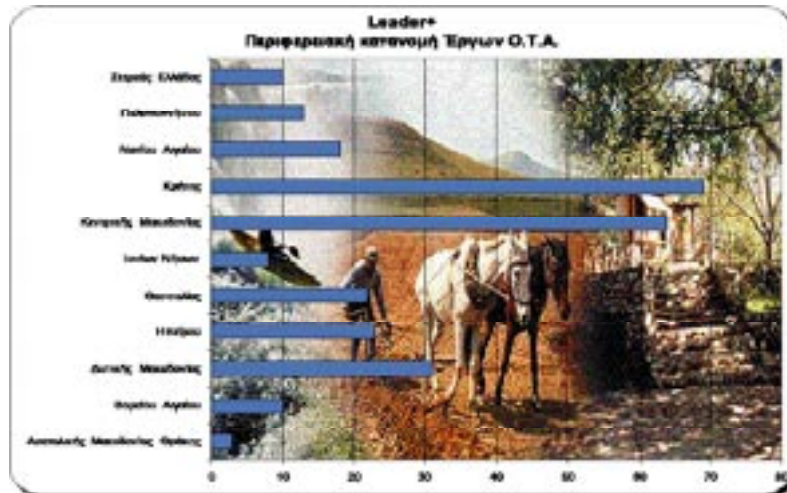
Στο Τομεακό Ε.Π. «ΚτΠ» υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός ενταγμένων έργων με διαπεριφερειακή διάσταση, στα οποία Ο.Τ.Α. σε όλη την Ελλάδα, παρότι δεν είναι άμεσα τελικοί δικαιούχοι είναι ωστόσο ωφελούμενοι, όπως για παράδειγμα το έργο ΑΡΙΑΔΝΗ με προϋπολογισμό 78.932.767 €. Το έργο έχει ως τελικό δικαιούχο το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και αφορά σύστημα παροχής υπηρεσιών και διοικητικών πληροφοριών προς τους πολίτες. Υλοποιείται και στις 13 Περιφέρειες με τη δημιουργία και λειτουργία 980 Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών σε Δήμους της χώρας. Το έργο ΑΡΙΑΔΝΗ έχει πραγματοποιήσει σημαντικές δαπάνες και η απορρόφηση του σε πληροφοριακό εξοπλισμό και εξοπλισμό χώρου στους Δήμους σε κάθε μια από τις 13 Περιφέρειες φαίνεται στο Γράφημα που ακολουθεί:

Από το παραπάνω Γράφημα παρατηρείται ότι η Πελοπόννησος, η Κεντρική Μακεδονία και η Στερεά Ελλάδα έχουν πραγματοποιήσει τις μεγαλύτερες δαπάνες στο πρόγραμμα «Αριάδνη».

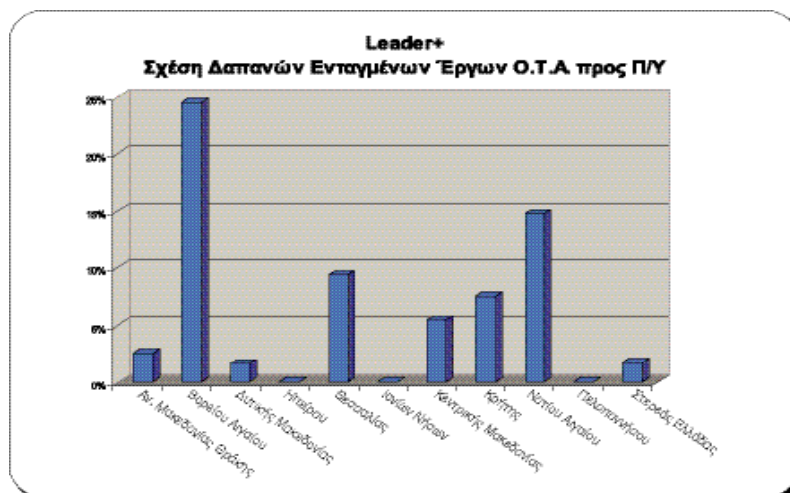

Στην Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER +, οι δυνητικοί τελικοί δικαιούχοι ανήκουν κυρίως στον ιδιωτικό τομέα. Μέχρι τις 30.4.2005 οι Ο.Τ.Α. έχουν εντάξει συνολικά 271 έργα σε σύνολο 1.229 (491 συνολικά σχέδια) όλων των επενδυτικών φορέων. Τα μερίδια των Ο.Τ.Α. είναι 22% στο πλήθος των ενταγμένων έργων, 20% στον προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων με οριστική απόφαση, 10% στις Νομικές Δεσμεύσεις και μόλις 2% στις Δαπάνες.

Οι Περιφέρειες της Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Κρήτης και Δυτικής Μακεδονίας έχουν τους μεγαλύτερους προϋπολογισμούς στα ενταγμένα έργα Ο.Τ.Α., σε όλες τις Ομάδες Τοπικής Δράσης (Ο.Τ.Δ.). Ως προς της απορροφήσεις, Κρήτη και Θεσσαλία ξεχωρίζουν με ποσοστό πάνω του 30%.

Η γενική παρατήρηση είναι ότι το σύνολο των Δημοσίων Έργων στο LEADER + έχει αργήσει σε σχέση με τα ιδιωτικά έργα. Για την καθυστέρηση αυτή δεν ευθύνονται αποκλειστικά οι Ο.Τ.Α. και οι φορείς τους, αλλά και λάθη σε προεντάξεις έργων, χωρίς σύμφωνη γνώμη (οριστική ένταξη) και καθυστερήσεις στην υπογραφή συμβάσεων.

Στην Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL, οι δυνητικοί τελικοί δικαιούχοι ανήκουν τόσο στον δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Έτσι το ποσοστό συμμετοχής των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α. και ο προϋπολογισμός τους δεν αποτελεί το 100% του συνόλου των ενταγμένων έργων της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας. Το ποσοστό συμμετοχής των ενταγμένων έργων Ο.Τ.Α. ανέρχεται στο 70% του συνόλου των ενταγμένων έργων, ποσοστό το οποίο είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό, δεν ισχύει όμως το ίδιο για το ποσοστό συμμετοχής στο συνολικό προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων το οποίο ανέρχεται στο 9%. Αυτό σημαίνει πως, αν και οι Ο.Τ.Α. έχουν εντάξει πολλά έργα σε σύγκριση με τους λοιπούς δυνητικούς τελικούς δικαιούχους στη συγκεκριμένη Πρωτοβουλία, ο προϋπολογισμός των έργων αυτών είναι χαμηλός σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό των ενταγμένων έργων των λοιπών φορέων. Η πορεία του προγράμματος, είναι ικανοποιητική τόσο για το σύνολο, όσο και για τα ενταγμένα έργα Ο.Τ.Α.

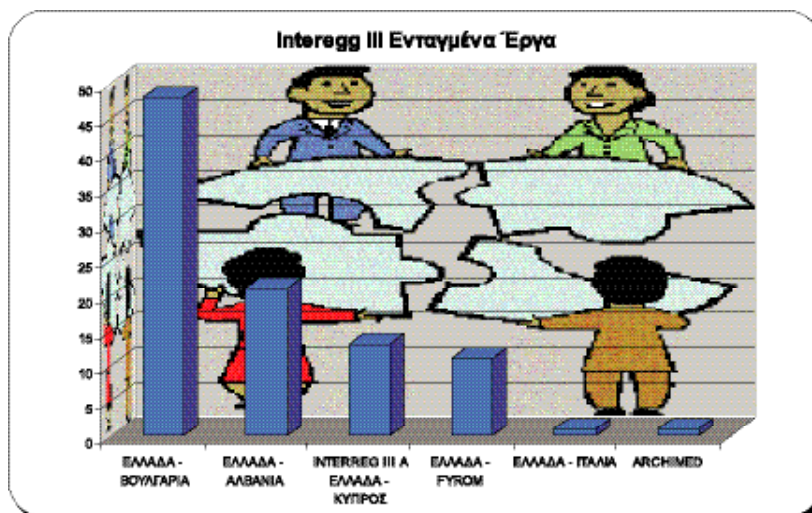
Το σύνολο των ενταγμένων έργων και για τις δύο κατηγορίες (Ο.Τ.Α. και συνολικά έργα) έχουν συμβάσεις, ενώ τα έργα που έχουν πραγματοποιήσει πληρωμές ξεπερνούν το 50% και για τις δυο κατηγορίες.

Στο παρακάτω γράφημα δίνονται τα έργα των Ο.Τ.Α. ανά περιφέρεια με βάση τη συμμετοχή των Δήμων και των φορέων τους. Οι απορροφήσεις των Περιφερειών, εκτός της Θεσσαλίας, κυμαίνονται περίπου στα ίδια επίπεδα και είναι ικανοποιητικές.

Το πρόγραμμα Ελλάδα – Βουλγαρία παρουσιάζει το μεγαλύτερο προϋπολογισμό και νομικές δεσμεύσεις. Το πρόγραμμα Ελλάδα – Ιταλία, καθώς και το Archimed εμφανίζουν 100% απορρόφηση. Τα προγράμματα Ελλάδα – Αλβανία και Ελλάδα – F.Y.R.O.M. εμφανίζουν εξίσου μεγάλα ποσοστά συμβασιοποίησης έργων, ενώ το πρόγραμμα Ελλάδα – Κύπρος εμφανίζει υψηλό ποσοστό απορρόφησης.

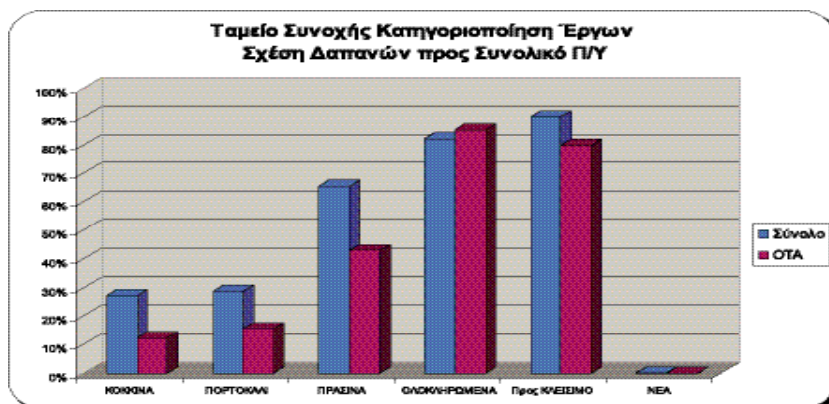
Το μερίδιο των έργων Ο.Τ.Α. στον προϋπολογισμό του συνόλου των ενταγμένων έργων είναι μόλις 4%. Τα έργα Ο.Τ.Α. είναι στην πλειοψηφία τους έργα ανάπλασης περιοχής, καθώς και έργα ανάδειξης και αποκατάστασης αρχαιολογικών χώρων και μνημείων. Όλα τα έργα έχουν ενταχθεί μετά τον Σεπτέμβριο του 2004 και δεν εκπλήσσει ότι εμφανίζουν μηδενικές συμβάσεις και δαπάνες.

Το πρόγραμμα παρουσιάζει σημαντικές καθυστερήσεις, και είναι χαρακτηριστικό ότι ο προϋπολογισμός των ενταγμένων έργων είναι κάτω από το 50% του συνολικού κόστους του προγράμματος. Οι καθυστερήσεις έχουν σχέση και με τα εξής:

- Υπήρξαν σημαντικές καθυστερήσεις στην έναρξη υλοποίησης του προγράμματος
- Υπάρχει καθυστέρηση των απαιτούμενων διαδικασιών της γενικής ωρίμανσης του προγράμματος
- Η αλλαγή του νομοσχεδίου περί ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και εκπόνησης μελετών οδήγησε πολλά έργα σε διαδικασία επανένταξης (νέες μελέτες, τεχνικά δελτία κ.ο.κ.).

Στο Ταμείο Συνοχής έχουν ενταχθεί 159 έργα συνολικού προϋπολογισμού 5.934.261.460 € με συμβάσεις που ανέρχονται στα 3.275.094.996 € και απορροφήσεις ποσού 2.176.895.447 €. Η κοινοτική συνδρομή ανέρχεται σε 3.702.338.222 €, ενώ η εγκεκριμένη μέχρι τον Ιούνιο 2005 κοινοτική συνδρομή, σε 3.298 εκ €.

Τα ενταγμένα έργα Ο.Τ.Α. στο Ταμείο Συνοχής είναι 78, με συνολικό προϋπολογισμό 855.913.379 €, Νομικές Δεσμεύσεις ύψους 446.608.197 € και πραγματοποιηθείσες Δαπάνες προϋπολογισμού 293.044.334 €.

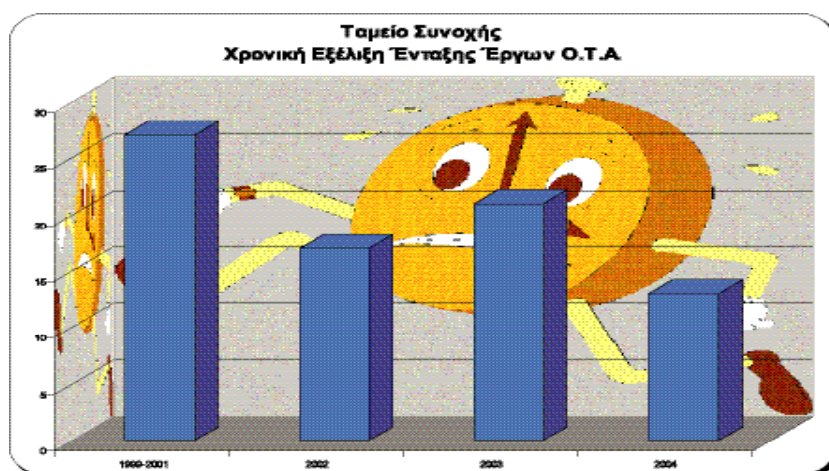

Η Ε.Υ.Δ. του Ταμείου Συνοχής έχει προτείνει την κατηγοριοποίηση που καταγράφεται στο παραπάνω γράφημα, τόσο για το σύνολο των έργων, όσο και για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση ως Τελικό Δικαιούχο υλοποίησης παρεμβάσεων στον Τομέα του Περιβάλλοντος.

Χαρακτηριστική είναι η διάκριση σε «κόκκινα», «πορτοκαλί» και «πράσινα» έργα.

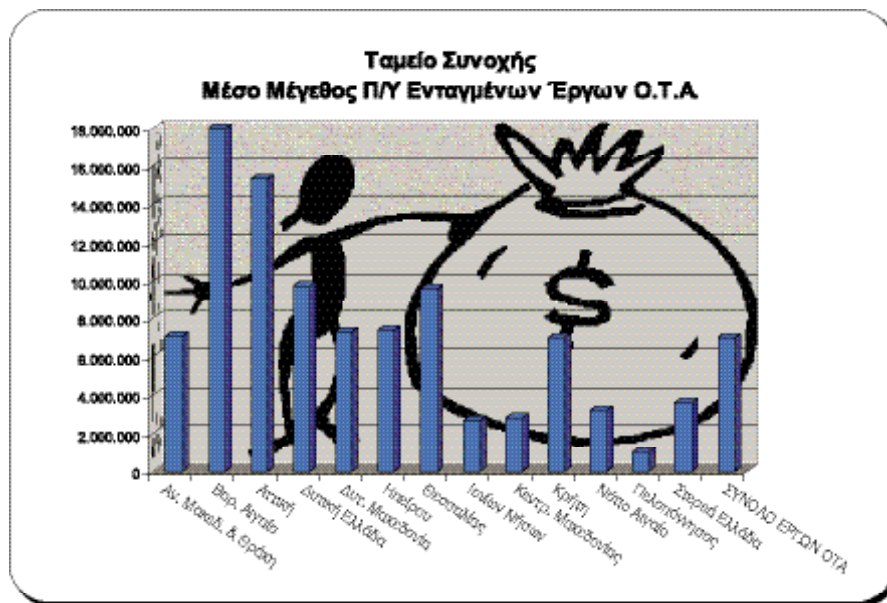
Η πορεία των έργων που έχουν ενταχθεί το 2004 είναι καλύτερη σε σύγκριση με τα έργα που έχουν ενταχθεί το 2002 και το 2003, τα οποία παρουσιάζουν υστέρηση τόσο στις συμβάσεις, όσο και τις δαπάνες, ιδιαίτερα μάλιστα για το έτος 2003, όπου παρατηρούνται και οι μεγαλύτερες καθυστερήσεις. Ο λόγος που τα έργα του 2003 καθυστερούν ιδιαίτερος είναι ότι στην συντριπτική τους πλειοψηφία αποτελούν έργα διαχείρισης αποβλήτων (Χ.Υ.Τ.Α., Βιολογικοί Καθαρισμοί, αποχετεύσεις, αποκαταστάσεις χωματερών), των οποίων η υλοποίηση παρουσιάζει συχνά προβλήματα που σχετίζονται κα με τις πολιτικές εξελίξεις. Θα πρέπει να επιταχυνθεί η υλοποίηση αυτών των έργων, έτσι ώστε να μην χαθούν πόροι, αλλά το κυριότερο να υλοποιηθούν έργα πολύ σημαντικά για τις περιοχές, όπως είναι οι Χ.Υ.Τ.Α. των νησιών των Κυκλάδων, των Ιονίων νήσων και περιοχών της Πελοποννήσου και της Κρήτης.

Το έτος 2005 δεν έχει ενταχθεί έως και την 30/4/2005 κανένα νέο έργο.

Όσον αφορά στο μέσο μέγεθος έργων Ο.Τ.Α. στο Ταμείο Συνοχής, παρατηρείται ότι για τις Νομικές Δεσμεύσεις (8.270.522 €) υπολείπεται από το μέσο μέγεθος που αντιστοιχεί στον προϋπολογισμό ένταξης των συμβασιοποιημένων έργων Ο.Τ.Α. (10.973.248 €). Αυτό οφείλεται σε διάφορους λόγους, είτε γιατί δεν υπάρχει συνολική συμβασιοποίηση των έργων, αλλά τα έργα συμβασιοποιούνται σταδιακά ανά υποέργο, είτε γιατί το ποσό της σύμβασης απέχει από τον αρχικό προϋπολογισμό λόγω υπερεκτίμησης του αρχικού προϋπολογισμού του έργου, μεταγενέστερης τροποποίησης του αντικειμένου του, μεγάλης έκπτωσης που δόθηκε από τον εργολάβο για την υλοποίηση του έργου κ.α.

Οι Περιφέρειες που εμφανίζουν το μεγαλύτερο μέσο μέγεθος προϋπολογισμού έργων Ο.Τ.Α. είναι οι Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας, Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας (18.676.795 €, 17.167.957 € και 14.048.161 €), με την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας να παρουσιάζει αισθητά πολύ χαμηλό μέσο μέγεθος Νομικών Δεσμεύσεων, αλλά και δαπανών (3.756.505 € και 2.798.563 € αντίστοιχα). Σημαντικό πρόβλημα παρουσιάζεται και στην Περιφέρεια του Νότιου Αιγαίου, όπου και το πλήθος των συμβασιοποιημένων έργων είναι αισθητά χαμηλό (3 στα 11), αλλά και τα ποσά των συμβάσεων και δαπανών είναι επίσης σημαντικά χαμηλά.

